

Голові разової спеціалізованої вченої ради
в Національному університеті
«Одеська політехніка»
доктору наук з державного управління,
професору
М.М. Миколайчуку

РЕЦЕНЗІЯ

рецензента, кандидата наук з державного управління, доцента, професора кафедри публічного публічної служби та права Національного університету «Одеська політехніка», **Ровинської Катерина Ігорівни**, на дисертацію Литвинюка Євгенія Ігоровича на тему: «Цифровізація послуг архітектурно-будівельного контролю на регіональному рівні: теоретико-правовий аспект», подану до захисту в разову спеціалізовану вчену раду Національного університету «Одеська політехніка» Міністерства освіти і науки України на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

1. Актуальність теми дисертації, зв'язок із науковими програмами, темами.

Дисертаційне дослідження Литвинюка Євгенія Ігоровича на тему «Цифровізація послуг архітектурно-будівельного контролю на регіональному рівні: теоретико-правовий аспект» є безперечно актуальним, що зумовлено необхідністю переосмислення ролі цифрових інструментів у забезпеченні ефективності публічного управління в умовах системних трансформацій держави.

Водночас слід зазначити, що актуальність обраної теми має не лише прикладний, а й проблемно-теоретичний характер. В умовах воєнного стану, масштабних руйнувань інфраструктури, інституційної нестабільності та прискореної цифрової трансформації держави особливо гостро постає питання не просто впровадження цифрових технологій, а формування цілісної моделі публічного управління у сфері архітектурно-будівельного контролю, здатної забезпечити баланс між дерегуляцією, ефективністю та безпекою.

Як обґрунтовує автор у вступі (с. 14-18), цифровізація розглядається як ключовий інструмент підвищення прозорості, зниження корупційних ризиків та оптимізації управлінських процесів. Разом із тим, у сучасних умовах постає низка суперечностей, які потребують наукового осмислення, зокрема між швидкістю цифровізації та якістю нормативно-правового забезпечення; між централізацією цифрових платформ і реальними можливостями регіонального рівня; між декларованою прозорістю та фактичними ризиками цифрової нерівності й обмеженого доступу до сервісів.

Особливої актуальності тема набуває у контексті реформування системи архітектурно-будівельного контролю, ліквідації попередніх інституцій (ДАБІ) та створення нових (ДІАМ), впровадження ЄДЕССБ, розвитку порталу «Дія» та передачі частини повноважень органам місцевого самоврядування. Зазначені процеси супроводжуються як позитивними змінами, так і управлінськими дисбалансами, що свідчить про необхідність комплексного наукового аналізу інституційних та правових механізмів цифровізації.

Крім того, тематика дисертації корелює з ключовими державними стратегічними документами, зокрема з цілями цифрової трансформації публічного управління, Планом відновлення України та Концепції впровадження технологій будівельного інформаційного моделювання (BIM-технологій) в Україні, що відповідає загальноєвропейським тенденціям розвитку цифрового врядування. Водночас слід наголосити, що практична реалізація цих стратегій нерідко випереджає їх теоретико-методологічне обґрунтування, що додатково підсилює актуальність дослідження.

Обрана тематика також відповідає сучасним науковим дослідженням у межах спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», які спрямовані на вивчення цифровізації публічного сектору, трансформації адміністративних процедур та впровадження принципів належного врядування, що є характерною вимогою до дисертацій цього напрямку.

Таким чином, тема дисертації є актуальною не лише з позицій практичної доцільності, а й у контексті наявних теоретичних прогалин, інституційних

викликів та суперечностей розвитку цифрового публічного управління, що обумовлює її наукову та суспільну значущість.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертаційній роботі Литвинюка Є.І., відзначаються високим рівнем обґрунтованості, внутрішньою логічною узгодженістю та повною відповідністю поставленій меті й завданням дослідження, що є ключовою вимогою до дисертаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії.

У вступі дисертації (с. 14-23) автор чітко і методологічно коректно визначає об'єкт і предмет дослідження, формулює мету, систему завдань та застосовує комплекс взаємопов'язаних методів дослідження (аналіз, синтез, порівняння, моделювання), що забезпечує системність і цілісність наукового підходу. Такий підхід відповідає сучасним методологічним вимогам до наукових досліджень у сфері публічного управління.

У підрозділі 1.1 (с. 24-46) здійснено глибокий теоретико-концептуальний аналіз цифровізації як феномену публічного управління. Автор не лише узагальнює існуючі підходи до визначення понять «цифровізація», «електронне врядування», «цифровий уряд», але й інтегрує їх у контекст трансформації публічних послуг, що формує міцну теоретичну основу дослідження. Важливо, що теоретичні узагальнення безпосередньо пов'язані з прикладними аспектами функціонування системи архітектурно-будівельного контролю.

У другому розділі (с. 113-161) обґрунтування правових засад цифровізації здійснено на основі комплексного аналізу чинного законодавства України, включаючи профільні закони, підзаконні акти та стратегічні документи цифрової трансформації. Автор аргументовано доводить, що цифровізація архітектурно-будівельного контролю є багаторівневим процесом, який включає: автоматизацію адміністративних процедур; впровадження електронного документообігу; інтеграцію державних інформаційних систем (зокрема ЄДЕССБ

та порталу «Дія»); забезпечення належного рівня захисту персональних даних. Такий підхід свідчить про високий рівень нормативно-правового та аналітичного опрацювання проблематики.

У третьому розділі (с. 163-219) дисертації представлено системний аналіз практичних аспектів цифровізації на регіональному рівні. Автор обґрунтовано визначає сучасний стан цифрової трансформації у сфері архітектурно-будівельного контролю та пропонує комплекс взаємопов'язаних заходів, серед яких:

- впровадження BIM-технологій як інструменту управління життєвим циклом об'єктів будівництва;
- використання IoT, безпілотних технологій та автоматизованих систем моніторингу;
- створення інтегрованих цифрових платформ і регіональних центрів цифрової компетентності;
- застосування алгоритмів штучного інтелекту для аналізу ризиків у будівництві.

Запропоновані положення мають високий ступінь наукової аргументованості та прикладної значущості, оскільки базуються на поєднанні теоретичних узагальнень, нормативного аналізу та сучасних технологічних рішень.

Наукові висновки (с. 221-230) є логічним узагальненням отриманих результатів, відображають досягнення поставленої мети та повністю корелюють із структурою дослідження. Практичні рекомендації мають системний характер, спрямовані на вдосконалення механізмів публічного управління у сфері архітектурно-будівельного контролю та враховують як національний, так і міжнародний досвід цифрової трансформації.

Таким чином, дисертаційна робота характеризується високим рівнем наукової обґрунтованості, достовірності отриманих результатів та їх теоретичної і практичної значущості. Сформульовані положення, висновки і рекомендації є переконливими, взаємоузгодженими та такими, що роблять вагомий внесок у

розвиток науки публічного управління.

3. Наукова новизна одержаних результатів.

Наукова новизна дисертаційного дослідження Литвинюка Є.І. полягає у вирішенні актуальної науково-прикладної проблеми, що полягає у теоретико-правовому обґрунтуванні цифровізації послуг архітектурно-будівельного контролю на регіональному рівні як складової трансформації системи публічного управління в умовах цифровізації та повоєнного відновлення України.

Відповідно до усталених вимог до формулювання наукової новизни (зокрема із чітким розмежуванням результатів: «вперше», «удосконалено», «дістало подальшого розвитку») , у дисертації отримано такі результати:

вперше:

- обґрунтовано концептуальну модель цифровізації архітектурно-будівельного контролю на регіональному рівні як багаторівневої системи публічного управління, що інтегрує державний, місцевий, експертний та громадський рівні взаємодії і базується на принципах прозорості, автоматизації, інтеграції цифрових платформ та підзвітності;

- розроблено системне бачення цифрової трансформації архітектурно-будівельного контролю як комплексного процесу, що поєднує правові, організаційні та технологічні складові, з урахуванням специфіки регіонального розвитку та умов воєнного стану;

удосконалено:

- правовий механізм цифровізації архітектурно-будівельного контролю, зокрема через обґрунтування необхідності інтеграції ЄДЕССБ із регіональними інформаційними системами, впровадження електронного документообігу, автоматизації дозвільних процедур та формування єдиного цифрового середовища управління галуззю;

- інструментарій цифрового контролю у будівельній сфері, який доповнено застосуванням сучасних технологій (BIM, IoT, геоінформаційні системи, безпілотні технології, штучний інтелект), що дозволяє підвищити

ефективність моніторингу, точність управлінських рішень та знизити корупційні ризики;

- підходи до забезпечення інформаційної безпеки та захисту даних у цифрових системах архітектурно-будівельного контролю шляхом впровадження криптографічних технологій, багатофакторної аутентифікації та механізмів аудиту доступу до даних;

дістали подальшого розвитку:

- понятійно-категоріальний апарат дослідження, зокрема уточнення змісту понять «цифровізація публічних послуг», «цифровізація архітектурно-будівельного контролю», «електронне врядування у будівельній сфері», що сприяє більш чіткому визначенню предметного поля дослідження;

- механізми інтеграції цифрових платформ у системі публічного управління, зокрема через використання API-взаємодії між державними та регіональними системами, що забезпечує узгодженість даних та усунення дублювання інформації ;

- підходи до адаптації міжнародного досвіду цифровізації (e-permitting, BIM-технології, цифрові платформи) до умов функціонування публічного управління в Україні, з урахуванням процесів децентралізації та викликів воєнного часу;

- напрями цифрового відновлення інфраструктури, зокрема використання інноваційних технологій (3D-моделювання, мобільні цифрові сервіси, аналітика даних) для підвищення ефективності управління відбудовними процесами.

Таким чином, одержані результати мають чітко виражену теоретичну новизну, що полягає у розвитку концептуальних засад цифровізації публічного управління у будівельній сфері, та практичну значущість, спрямовану на вдосконалення механізмів архітектурно-будівельного контролю в Україні.

4. Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях.

Основні результати дисертаційного дослідження Литвинюка Євгенія Ігоровича отримали належне висвітлення у наукових публікаціях, що свідчить

про повноту, системність та достатній рівень апробації положень роботи. За темою дисертації автором опубліковано 21 наукову працю, серед яких 6 статей у фахових наукових виданнях України та 15 публікацій у матеріалах міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій, що забезпечує належну апробацію результатів дослідження в академічному середовищі.

Аналіз змісту опублікованих праць дає підстави стверджувати, що в них послідовно відображено ключові положення дисертаційного дослідження, зокрема теоретичні засади цифровізації публічного управління у сфері архітектурно-будівельного контролю, авторське бачення сутності та принципів цифровізації публічних послуг, правові аспекти функціонування цифрових систем, включаючи Єдину державну електронну систему у сфері будівництва, електронний документообіг та інтеграцію державних інформаційних ресурсів, а також практичні рекомендації щодо впровадження сучасних цифрових технологій у діяльність органів публічної влади.

У наукових публікаціях автором також приділено значну увагу питанням трансформації механізмів публічного управління в умовах цифровізації, зокрема обґрунтовано напрями підвищення ефективності архітектурно-будівельного контролю, адаптації міжнародного досвіду цифрового врядування, розвитку інноваційних інструментів управління та зниження корупційних ризиків шляхом впровадження електронних сервісів. Важливо, що результати дослідження охоплюють як теоретичні, так і прикладні аспекти, що свідчить про комплексний характер наукових напрацювань автора.

Таким чином, результати дисертаційного дослідження повною мірою репрезентовані у науковому дискурсі, що забезпечує їх відкритість, публічність та можливість фахового обговорення. Обсяг, структура та зміст опублікованих праць відповідають встановленим вимогам до дисертацій за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та підтверджують самостійність, наукову новизну і практичну значущість отриманих результатів.

5. Дискусійні питання та зауваження щодо змісту дисертації.

Дисертаційна робота Литвинюка Є.І. характеризується належним рівнем теоретичної та методологічної розробки, однак окремі її положення потребують уточнення та конкретизації.

1. У розділі 2 (с. 113-141) при аналізі правового забезпечення цифровізації архітектурно-будівельного контролю автором недостатньо розкрито механізми практичної імплементації законодавчих норм на регіональному рівні, що проявляється у відсутності чіткої конкретизації інструментів взаємодії між центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в умовах децентралізації .

2. У роботі переважає акцент на позитивних ефектах цифровізації, зокрема підвищенні прозорості та ефективності управління, однак недостатньо розкрито потенційні ризики цифрової трансформації, зокрема питання кібербезпеки, цифрової нерівності та залежності функціонування системи архітектурно-будівельного контролю від технічної інфраструктури, що дещо звужує критичний вимір дослідження.

3. У розділі 3 (с. 163-178) наведено приклади впровадження цифрових технологій у різних регіонах України, проте відсутня їх системна порівняльна оцінка за критеріями ефективності, рівня цифровізації або результативності впровадження інновацій, що могло б суттєво підсилити аналітичну складову дослідження та підвищити його доказовість .

Зазначені зауваження мають конкретизуючий та дискусійний характер, не знижують загальної позитивної оцінки дисертації та можуть бути враховані автором у подальших наукових дослідженнях.

6. Загальний висновок.

Дисертація Литвинюка Євгенія Ігоровича є завершеною, самостійною та цілісною науковою працею, у якій на високому теоретико-методологічному рівні вирішено актуальну науково-прикладну проблему цифровізації послуг архітектурно-будівельного контролю на регіональному рівні в умовах

трансформації системи публічного управління та повоєнного відновлення України. Зміст дисертації свідчить про належний рівень наукової підготовки здобувача, його здатність до комплексного аналізу складних управлінських і правових процесів, а також уміння формулювати обґрунтовані наукові положення, що характеризуються новизною та мають практичне значення.

Результати дослідження пройшли належну апробацію у наукових публікаціях та науково-практичних конференціях, що відповідає встановленим вимогам до дисертаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Структура, зміст і обсяг дисертації відповідають визначеним критеріям, а викладені у роботі наукові положення характеризуються логічністю, системністю та достатнім рівнем обґрунтованості.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що дисертація Литвинюка Є.І. відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), а також вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а її автор, Литвинюк Євгеній Ігорович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний рецензент:

Кандидат наук з державного управління,
доцент, професор кафедри публічної
служби та права Національного університету
«Одеська політехніка»

Катерина РОВИНСЬКА